

VF 27(1968): 348-349

87102

MEDDELANDEN

S m a l n ä b b a d s i m s n ä p p a (*Phalaropus lobatus*) 1 ex. Stornäset 13.6.1967 (T. FOUCHARD).

T r e t ä i g m å s (*Rissa tridactyla*) 1 ex. med till visshet gränsande sannolikhet tillhörande denna art Stornäset 4.11.1967 (T. FOUCHARD). Det är i så fall det andra i landskapet sedda ex. Det första slog 20.3.1927 utmattat ned i Torpet, Haverö (T. ALLEGÅRD), mitt i ett begravningsfölje! Samtidigt påträffades åtskilliga stormdrivna ex. även i andra landskap.

G r å s p e t t e n (*Picus canus*) är numera så sällsynt att observationer noteras: 30.11. och 13.12.1966 1 ex. Sörberge (L. KARLSSON, O. E.), 8.2.1967 1 ex. Vivsta varv (O. HEDVALL), 18.2.1967 1 ex. mellan Liden och Järkvissle (O. HEDVALL) och 7.3.1967 hane och hona vid Sidsjöns idrottsplats (B. ULVBLAD).

N ö t k r ä k a (*Nucifraga caryocatactes macrorhynchos?*) 2 ex. sannolikt smalnäbbade 11.10.1965 vid Fredsgatan, Sundsvall (B. HOLMSTRÖM). Andra ex. sägs ungefär samtidigt i Hälsingland.

R i n g t r a s t (*Turdus torquatus*) 18.10.1965 1 ex., 20.10.1965 3 ex. N. Stadsberget, Sundsvall (K. G. STÅLHANDSKE).

B l å h a k e n (*Luscinia svecica*) är i Medelpad liksom i flera andra landskap en förbisedd men regelbunden genomflyttare. Talrika rapporter föreligger. 28.8.1966 märktes 7 ex. Högoms tegelbruk och 3 Skönsmon, Sundsvall (N. LUNDMARK).

G r ä s h o p p s å n g a r e (*Locustella naevia*). 1 juv. infångad för märkning Högom, Sundsvall, 1.9.1967 (B. E. BENGTSSON, N. LUNDMARK, O. E.). 1 ex. hört Stornäset 13.6.1967 (T. FOUCHARD).

R ö r s å n g a r e (*Acrocephalus scirpaceus*) 1 ex., sjöng Junisjön, Njurunda 7.6.1966 (T. FOUCHARD), 1 ex. hördes Mingen, Njurunda 2.6.1967 (K. G. STÅLHANDSKE).

H ä r m s å n g a r e (*Hippolais icterina*). 1 ex. Lidens kyrka och 1 Järkvissle 11.6.1966 (O. E.). Sedan några år alltid Stornäset (O. E., T. FOUCHARD, N. LUNDMARK).

S v a r t h ä t t a (*Sylvia atricapilla*). 1 hane 4.-7.12.1964 Forsa, Njurunda (K. SÖDERGRAN), en för landskapet ovanligt sen iakttagelse.

V i n t e r h ä m p l i n g e n (*Carduelis flavirostris*) ses varje år vid genomflyttningarna. Bortåt 400 ex. Sidsjön i slutet av okt. 1967 (O. HÄRD).

OLOF ELOFSON

S u m m a r y: Bird observations from the province of Medelpad. First records from this province of: *Calidris canutus*, *C. ferruginea*, *Larus minutus*, *Chlidonias nigra* and *Luscinia luscinia*. An increasing number of records are made for *Carpodacus erythrinus* during the years 1965-1967. *Picus canus* is now rare in the district and only a few specimens observed during recent years.

4. Skrikörn (*Aquila clanga/pomarina*) ny för Västmanland

Vid Asköviken ca 1,5 mil SW Västerås iakttogs den 7.5.1968 en skrikörn under gynnsamma omständigheter.

Under natten hade ymnigt snöfall gjort markerna helt snötäckta till morgonen. Redan efter soluppgången försvann denna snö genom solvärmén och god termik bildades. Ett flertal ormvråkar började redan i 07-tiden sträcka norrut över viken.

3.6.1967
olikhet
tandra
erö (T.
drivna

oteras;
Vivsta
(L) och

smal-
x. sågs

Stads-

kap en
8.1966

fögom,
ornäset

7.6.1966
SKE).
kvissle
LUND-
da (K.
inflytt-
SON

. First
lidonias
odacus
nd only

under
rgonen.
termik
viken.

Kl. 07.55 iakttoogs en större rovfågel skruva sig upp i termiken över vikens sydsida, flög sedan rakt norrut över viken och passerade undertecknad som närmast på ca 100 meters avstånd, ideligen kretsande över ångarna på vikens nordsida. Storleken, det framskjutna örnhuvudet och de nedåtkupade vingarna visade klart alla karakteristika för en skrikörn. Vita droppläckar saknades, varför det rörde sig om en gammal fågel. Detta förhållande gjorde det svårt att bestämma skrikörnens art tillhörighet. Kl. 08.05 hade skrikörnen försvunnit över skogen i nordlig riktning.

Helt oberoende av denna observation träffade jag senare under dagen GUNNAR FORSMAN, duktig ornitolog från Västerås, som mig ovetande också iakttagit en örn vid 08-tiden på ungefärlig samma plats. FORSMAN, som tidigare ej har erfarenhet av skrikörn, hade genom uteslutningsmetod bestämt fågeln till skrikörn. Han hade konstaterat att det var en örn men för liten att vara kungsörn. Storleken var lätt att fastställa, eftersom den hela tiden anfölls av kråkor. Uppenbarligen måste det ha varit samma fågel vi iakttagit.

Skrikörnen är tidigare ej rapporterad för landskapet Västmanland.

JENS WAHLSTEDT

Summary: Spotted or Lesser Spotted Eagle (*Aquila clanga/pomarina*) new to the province of Västmanland. The eagle was observed at Asköviken near Västerås on 7th May 1968.

5. Fågelrapport från Värmland 1966

De båda rapportkommittéerna för Värmland presenterar härmed den första, för hela landskapet gemensamma fågelrapporten, vilken samtidigt är kommittéernas fjärde alster. Tidigare rapporter, (publicerade i VF 24: 403, 25: 269 och 25: 364), har varit åtskilda genom rubriceringen: »Fågelrapport från östra Värmland» resp. »Fågelrapport från västra Värmland».

Till grund för rapporten ligger uppgifter, vilka erhållits som svar på ett till SOFs samtliga medlemmar i Värmland utsänt upprop. Den ornotologiska aktiviteten är, om man ser till de inkomna rapporterna, nästan helt koncentrerad till områdets södra delar. Detta resulterar exempelvis i att några generella uttalanden om vissa arters frekvens i hela landskapet tyvärr ej kan göras.

Något om väderleken vintern 1965-66 och dess inverkan på fågelfaunan

Den extremt kalla, långa och snörika vintern 1965-66 har enligt de allra flesta rapportörerna lett till en decimering av de övervintrande småfågelpopulationerna. Mest markant har denna nedgång varit hos kungsfågeln, som på många håll saknades nästan helt under eftervintern. Vintern gick även särskilt hårt åt de säsavsparvar som försökte övervintra. Bäst har de arter som vistats i eller vid samhällen uthärdat kylan, t.ex. talgoxe, grönfink och gulsparv. Sistnämnda art tycks f.ö. ha klarat sig mycket bra. Mer gulsparvar än normalt har förekommit på flera håll under den aktuella vintern.

I detta sammanhang bör också nämnas det omslag i vårvädret som inträffade vid påskan i samband med att ovanligt kall luft från nordost strömmade ned över landet.